بسم الله الرحمن الرحيم

୧୧ ମଇ ୨୦୧୮ ଖୁତବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ବୟ୍ତୁଲ୍ ଫୁତୁହ, ଲଣ୍ଡନ

ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆଙ୍କ ସାହାବା ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲା ବିନ୍ ଜହଶ୍, ହଜରତ କାବ ବିନ୍ ଜୈଦ୍, ହଜରତ ସାଲେହ୍ ଶକରାନ୍, ହଜରତ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ ରିଜୱାନୁଲ୍ଲାଃ ଆଲୈହିମ୍ ଅଜମଈନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରଶଂସାର ବିଶ୍ୱାସ ବର୍ଦ୍ଧକ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଏବଂ ସୁରେ ଫାତିହାର ଆବୃତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଆଜି ମୁଁ ଯେଉଁ ସାହାବାମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଅଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ମାତା ଅମିମା ଯେ କି ଅବଦୁଲ୍ ମୁତଲିବ୍‌ଙ୍କର କନ୍ୟା ଓ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଫୁପି ଥିଲେ । ଏପରି ଆପଣ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଭାଇ ଥିଲେ । ହଜୁର ସ.ଆ ଦାରୁଲ୍ ଅରକମ୍‌କୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଇସଲାମ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଇଥିଲେ । ଅମାନ୍ୟକାରୀ କୁରୈଶ୍‌ଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଆପଣଙ୍କ ପରିବାର ମଧ ବର୍ତି ନଥିଲା । ଆପଣ ନିଜ ଦୁଇ ଭାଇ ହଜରତ ଅବୁ ଅହେମଦ ଓ ଅବିଦୁଲ୍ଲାଃ ତଥା ନିଜ ଭଉଣୀ ହଜରତ ଜୈନବ୍ ବିନତ୍ ଜହଶ୍ ହଜରତ ଉମ୍ମେ ହବିବା ଏବଂ ହମନା ବିନତ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ଦୁଇ ଥର ହବ୍‌ଶା ହିଜରତ୍ କରିଥିଲେ । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ ଜହଶ୍ ମଦିନା ହିଜରତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମକ୍କା ଆସିଲେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ନିଜ ଦଳ ବନୁ ଗନମ୍‌ରେ ଦୋଦାନର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେ ମୁସଲମାନ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ସାଥିରେ ନେଇ ମଦିନାରେ ପହଂଚିଗଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ସମ୍ପର୍କିୟମାନଙ୍କୁ ମକ୍କାରୁ ଏପରି ଖାଲି କରିଦେଲେ କି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତି ଜନଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଏବଂ ଅନେକ ଘରେ ତାଲା ପଡ଼ିଗଲା

ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଏହି ଅବସ୍ଥା ଆଜି ପାକିସ୍ତାନର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଅହେମଦିମାନଙ୍କର ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଅଛି ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମ ଜନଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଇଛି । ଇବନେ୍ ଇସହାକ୍ କୁହନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ବନୁ ଜହଶ୍ ବିନ୍ ରିୟାବ ମକ୍କାରୁ ହିଜରତ୍ କଲେ ସେତେବେଳେ ଅବୁ ସୁଫିୟାନ୍ ବିନ୍ ହରବ୍ ତାଙ୍କ ଘର ଉମରୋ ବିନ୍ ଅଲକମାଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରିଦେଲେ । ଯେତେବେଳେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ ମଦିନାରେ ଏହି ଖବର ମିଳିଲା ସେ ଯାଇ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ଏହା ଜଣାଇଲେ । ଏଥିରେ ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ ହେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ କ'ଣ ତୁମେ ଏଥିରେ ପ୍ରସନ୍ନିତ ନୁହଁ କି ତାହା ପ୍ରତିବଦଳରେ ଅଲ୍ଲାଃ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ତୁମ ପାଇଁ ଘର ତିଆରୀ କରି ଦେବେ । ସେ ଉତର ଦେଲେ ହଁ ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ୍ ! ମୁଁ ଏଥିରେ ରାଜି ଅଟେ । ଅତଃ ହଜୁର କହିଲେ ତେବେ ସେହି ଘର ତୁମର ଅଟେ । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ ହଜୁର ସ.ଆ ନଖଲା ଅଂଚଳକୁ ଗୋଟିଏ ସରିୟା (ଯୁଦ୍ଧ)ରେ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଯାହାର ଚର୍ଚ୍ଚା ଏପରି ରହିଛି ଏକଦା ହଜୁର ସ.ଆ ଇଶା ନମାଜ ପାଠ କରିବା ପରେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ କହିଲେ ସକାଳେ ନିଜ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରି ଆସିବ ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଇବି । ଅତଃ ଯେତେବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆ ଫଜର ନମାଜ ପାଠ କରି ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ୱାର ସମ୍ମୁଖରେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ, ହଜୁର ସ.ଆ ହଜରତ ଅବି ବିନ୍ କାବଙ୍କୁ ଡ଼କାଇଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏକ ପତ୍ର ଲେଖିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ପତ୍ର ଲେଖିବା ପରେ ହଜୁର ତାହାକୁ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦଳର ମୁଖିଆ କରି ପ୍ରେରଣ କରୁଅଛି । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲାବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନୀନ୍‌ର ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ ପ୍ରଥମ ଭାଗ୍ୟବାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଯେ ଏହି ଉପାଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ହଜରତ ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ ର.ଅ କୁହନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆ ୨ହିଜରୀରେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କୁ ୧୨ଜଣ ମୁସଲମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ନଖଲା ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏକ ପତ୍ର ଦେଇ କହିଥିଲେ ଏହି ପତ୍ରକୁ ଦୁଇଦିନ ପରେ ଖୋଲିବ, ସେ ତାହାକୁ ଦୁଇଦିନ ପରେ ଖୋଲିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଲେଖାଥିଲା କି ତୁମେ ନଖଲାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବ ଏବଂ କୁରୈଶ୍‌ଙ୍କ ହରକତ ଅନୁଧାନ

କରି ଆମକୁ ଖବର ଦେବ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ କୁରୈଶ୍‌ର ଏକ ଦଳ ସିରିୟାରୁ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର ସାରି ସେହି ରାସ୍ତା ଦେଇ ଫେରୁଥିଲା । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଏହା ଦେଖି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେଲେ ଏବଂ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉମରୋ ବିନ୍ ହଜରମିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ କଏଦ କରିନେଲେ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ଧନସମ୍ପତି (ମାଲେ ଗନିମତ୍) ନିଜ ଅଧିନସ୍ଥ କରିନେଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ମଦିନା ଫେରି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କଲେ ସେତେବେଳେ ହଜୁର ସ.ଆ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହୋଇ କହିଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲି ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାଲେ ଗନିମତ୍ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କଲେ ନାହିଁ ।

ବୁଖାରୀର ଏକ ହଦିସ୍‌ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି ହଜରତ ସୟଦ ଜୈନୁଲ୍ ଆବିଦିନ୍ ୱଲିଉଲ୍ଲାଃ ଶାହ୍ ସାହେବ ଲେଖିଛନ୍ତି ଏହି ଦଳକୁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା ସେଥିରେ ସେମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ କଏଦିମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ କୁରେଶ ମକ୍କାଙ୍କ ଯୋଜନା ଓ ସେମାନଙ୍କ ହରକତ୍‌ର ସଠିକ୍ ଖବର ହାସଲ କରିନେଇଥିଲେ । ଯଦିଚ ସେମାନେ ନିଜର ସମସ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ସରଞ୍ଜାମ ସହିତ କୁରୈଶ୍‌ଙ୍କ ଖବର ନେବାକୁ ଯାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଦଳ ଫେରିବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ଲାଭ କରି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରି ଆସିବା ଯଥେଷ୍ଟ ମନେକରିଥିଲେ ।

ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ବେଶ୍ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ସାହାବି ଥିଲେ ଏବଂ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଫୁପି ପୁଅ ଭାଇ ଥିଲେ । ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ ଦରଜ ଅଛି ଅଲ୍ଲାଃ ଓ ରସୁଲଙ୍କ ପ୍ରେମ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ସାଂସାରିକ ମୋହ ମାୟାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ଯଦି କିଛି ଅଭିଳାଷ ଥିଲା ତେବେ ତାହା ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ନିଜ ପ୍ରିୟ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା ଥିଲା । ଅତଃ ତାଙ୍କର ଏହି ଅଭିଳାଷ ପୂରଣ ହେଲା । ତାଙ୍କ ଶହିଦ ହେବା ପୂର୍ବର ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଘଟଣା ଶୁଣନ୍ତୁ । ଇସହାକ୍ ବିନ୍ ସାଆଦ୍ ବିନ୍ ଅବି ୱକାଶ ନିଜ ପିତାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି କି ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ନିଜ ପିତା ଅର୍ଥାତ ସାଆଦ୍‌ଙ୍କୁ ୱହଦ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ କହିଲେ ଆସ ଆମେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା । ଅତଏବ ଉଭୟ ଏକ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ମୁହଁ କଲେ ଏବଂ ପ୍ରଥମେ ସାଆଦ ଦୁଆ କଲେ କି ହେ ଅଲ୍ଲାଃ ! ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବି ସେତେବେଳେ ମୋର ମୁକାବିଲା ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ହେଉ ଯେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାରେ ସୁଦକ୍ଷ ଥିବ ଏବଂ ତାହାର (ବୀରତ୍ୱ) ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଅର୍ଜନ କରିଥିବ । ମୁଁ ତାହା ସହ ଲଢି ତାହାକୁ ହତ୍ୟା କରେ ଏବଂ ତାହାର ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ନିଜ କବଜାରେ କରିନେବି । ଏଥିରେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଆମିନ୍ କହିଲେ ତାପରେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଦୁଆ କଲେ କି ହେ ଅଲ୍ଲାଃ ! କାଲି ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ଆସୁ ଯେ, ଆକ୍ରମଣ କରିବାରେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ଥିବ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିଥିବ ମୁଁ ତୁମ ଖାତିର ତାହା ସହ ଲଢେଇ କରେ ଏବଂ ସେ ମୋ ସହ ଲଢେଇ କରି ମୋତେ ଶହିଦ୍ କରିଦେଉ ଏବଂ ମୋର ନାକ କାନ ଛେଦ କରିଦେଉ । ସୁତରାଂ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତୁମ ନିକଟରେ ହାଜିର୍ ହେବି ତୁମେ ମୋତେ ପଚାରିବ କି ହେ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ! କାହା ମାର୍ଗରେ ତୁମ ନାକ ଓ ଦୁଇ କାନ କଟାଗଲା ମୁଁ ଉତର ଦେବି କି ତୁମ ଓ ତୁମ ରସୁଲଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ଏବଂ ଉତରରେ ତୁମେ କହିବ କି ତୁମେ ସତ କହୁଛ । ହଜରତ ସାଆଦ କୁହନ୍ତି କି ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କ ଦୁଆ ମୋ ଦୁଆ ଠାରୁ ଶ୍ରେୟସ୍କର ଅଟେ । କାରଣ ଶେଷ ଦିନରେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ନାକ ଓ ଉଭୟ କାନ ଏକ ସୁତାରେ ବନ୍ଧାଯାଇଥିବା ଦେଖିଲି ଅର୍ଥାତ ତାହା କଟାଯାଇଥିଲା ।

ହଜରତ ମୁତଲିବ୍ ବିନ୍ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ହନତବ୍ କୁହନ୍ତି କି ହଜରତ ମହମ୍ମଦ ସ.ଆ ୱହଦ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ହଜରତ ଉମ୍ମେ ସଲମା ଗୋଡ଼ (ତରକାରି) ତିଆରୀ କରି ଆଣିଲେ, ଆପଣ ସେଥିରୁ କିଛି ଖାଇଲେ ଏହି ପରି ନବିଜ୍ (ତୈଳ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ) ଆଣିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଆପଣ ସେବନ କଲେ । ତାପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ତୈଳ (ପାତ୍ର)କୁ ନେଇ ସେଥିରୁ କିଛି ସେବନ କଲେ ତାପରେ ପାତ୍ରଟିକୁ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ନେଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାନ କରିଦେଲେ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ କିଛି ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଦିଅ, ତୁମକୁ ଜଣା ଅଛି କାଲି ସକାଳେ ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ଯିବ । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ କହିଲେ ମୋତେ ଜଣାଅଛି । ମୋତେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ସାକ୍ଷାତ

କରିବାର ଅଛି କି ମୁଁ ତୃପ୍ତ ହେବା ପରିବର୍ତେ ତାଙ୍କୁ ତୃଷାର୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ସାକ୍ଷାତ କରେ । ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଛି ଏହି ସାହାବାମାନଙ୍କ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ସହ ଏପରି ପ୍ରେମ ଭାବନା ଦେଖି, ପୁଣି ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ କିଭଳି ପ୍ରସ୍ତୁତି କରୁଥିଲେ ।

ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଓ ହଜରତ ହମଜାଃ ବିନ୍ ଅବଦୁଲ୍ ମୁତଲିବ୍‌ଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ କବରରେ ମାଟି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ହଜରତ ହମଜାଃ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍‌ଙ୍କର ଖାଲୁ ଥିଲେ । ଶହିଦ୍ ହେବା ସମୟରେ ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃଙ୍କର ବୟସ ୪୦ବର୍ଷରୁ କିଛି ଅଧିକ ଥିଲା । ହଜୁର ସ.ଆ ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ପତିର ଉତରାଧିକାରୀ ହେଲେ ଏବଂ ହଜୁର ସ.ଆ ଖେବର୍ (ଯୁଦ୍ଧ) ସମୟରେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ କିଣି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଜହଶ୍ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ପରାମର୍ଶଦାତା ଥିଲେ ।

ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଦ୍ୱିତୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚା ହଜରତ କାବ ବିନ୍ ଜୈଦ୍‌ଙ୍କର ଅଟେ । ଆପଣଙ୍କ ନାମ କାବ ବିନ୍ ଜୈଦ୍ ବିନ୍ କୈଶ୍ ଥିଲା । ବନୁ ନଜାର୍ କବିଲା (ଦଳ) ସହ ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା । ହଜରତ କାବ ର.ଅ ବଦର ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଖନ୍ଦକ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ଶହିଦ୍ ହୋଇଥିଲେ । କୁହାଯାଏ କି ଆପଣଙ୍କୁ ଉମୟା ବିନ୍ ରବିୟା ବିନ୍ ସଖର୍‌ଙ୍କର ତିର ଲାଗିଥିଲା । ସେ ବୈର ମାଉନ୍‌ର ସାହାବାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଟନ୍ତି ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ଆପଣଙ୍କ ସମସ୍ତ ସାଥି ଶହିଦ୍ ହୋଇଥିଲେ । **କେବଳ ଆପଣ ଜୀବିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଫେରିଥିଲେ ।**

ତୃତୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚା ହଜରତ ସାଲେହ୍ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କର ଅଟେ । ତାଙ୍କ ନାମ ସାଲେହ ଓ ଉପାଧି ଶକରାନ୍ ଥିଲା । ଏହି ନାମରେ ଆପଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲେ । ହଜରତ ସାଲେହ୍ ଶକରାନ୍ ହଜରତ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଔଫଙ୍କର ହବଶି ଦାସ ଥିଲେ । ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ସେବା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପସନ୍ଦ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ କିଣିନେଲେ । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖାଅଛି କି ହଜରତ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଔଫ୍ ତାଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଦେଇଥିଲେ । ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ହଜୁର ସ.ଆ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧିନ କରିଦେଇଥିଲେ । ହଜରତ ଜାଫର୍ ବିନ୍ ମହମ୍ମଦ ସାଦିକ୍ କୁହନ୍ତି ହଜରତ ଶକରାନ୍ ଅସହାବେ୍ ସୁଫାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଥିଲେ । ହଜରତ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କୁ ଏହି ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ ହୋଇଥିଲା କି ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ଗୁସଲ୍ (ମରଣ ଅନ୍ତେ ସ୍ନାନ ଦେବା) ଓ ଆପଣଙ୍କ ଶେଷକୃତି ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସାମିଲ୍ ଥିଲେ । ହଜରତ ଇବନେ ଅବ୍‌ବାସ କୁହନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପରିହିତ ବସ୍ତ୍ରରେ ହିଁ ଗୁସଲ୍ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ କବରରେ ହଜରତ ଅଲ୍ଲୀ, ହଜରତ ଫଜଲ୍ ବିନ୍ ଅବ୍‌ବାସ୍, ହଜରତ କଶମ୍ ବିନ୍ ଅବ୍‌ବାସ୍, ହଜରତ ଓ୍ୱସ୍ ବିନ୍ ଖୌଲା ଓ ହଜରତ ଶକରାନ୍ ଓହ୍ଲାଇ ଆପଣଙ୍କ ପବିତ୍ର ମର ଶରୀରକୁ ରଖିଥିଲେ । ହଜରତ ଶକରାନ୍ କୁହନ୍ତି ମୁଁ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରାଣ ଖାଇ କହୁଅଛି କି ମୁଁ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ପାଇଁ କବରରେ ମଖମଲି ଚଦର ବିଛାଇ ଥିଲି । ସେ ଆହୁରି କୁହନ୍ତି ମୁଁ ଏକଥା ପସନ୍ଦ କଲି ନାହିଁ କି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଅନ୍ତେ (ଉକ୍ତ ଚଦରକୁ) ଅନ୍ୟକେହି ପରିଧାନ କରନ୍ତୁ କାରଣ ହଜୁର ସ.ଆ ଏହାକୁ ଘୋଡୁଥିଲେ ଓ ବିଛାଉଥିଲେ । ମରିସି ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ହଜୁର ସ.ଆ ହଜରତ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କୁ କଏଦି ଓ ମରିସିବାସୀ ତଥା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ସବୁ ଧନସମ୍ପତି, ଜୀବଯନ୍ତୁ ଆଦି ହାସଲ ହୋଇଥିଲା ସେସବୁର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । କାରଣ ଆପଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି କି ହଜରତ ଉମର ହଜରତ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କୁ ହଜରତ ଅବୁ ମୁସା ଅଶରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ ଏବଂ ଲେଖିଲେ କି ମୁଁ ତୁମ ନିକଟକୁ ଜଣେ ଉତମ ପୁରୁଷ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ସାଲେହ୍ ଶକରାନ୍‌ଙ୍କୁ ଯେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କର ସ୍ୱାଧିନ ଦାସ ଥିଲେ ପ୍ରେରଣ କରୁଅଛି ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ସ୍ତରକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ତାଙ୍କ ସହ ମାମଲା କରିବ । ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଏହା ସେହି ସ୍ତର ଥିଲା ଯାହାକି ଇସଲାମ କ୍ରିତଦାସମାନଙ୍କୁ ମଧ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ସେ କେବଳ ଦାସମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧିନ କଲା ନାହିଁ ବରଂ ସେମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନମାନେ ମଧ ସର୍ବତ୍ର ସ୍ୱୀକୃତ ହେଲେ । ଦରଜ ଅଛି ହଜରତ ଶକରାନ୍ ମଦିନାରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଏକ ଘର ବସ୍‌ରାରେ ମଧ ଥିଲା ହଜରତ ଉମର ର.ଅଙ୍କ ସମୟ କାଳରେ ତାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ଘଟିଲା

ତା'ପରେ ହଜରତ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଛି । ତାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ଖ୍ୱଜରଜ୍ ସହ ଥିଲା । କେତେକଙ୍କ କହିବା ମୁତାବକ ସେ ବୟତ ଉକ୍‌ବାରେ ଶାମିଲ୍ ହୋଥିଲେ । ହଜରତ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ ବଦର, ଓ୍ୱହଦ୍, ଖନ୍ଦକ ଓ ତାପରେ ଘଟିଥିବା ସମସ୍ତ ଯୁଦ୍ଧରେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସହ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସହି ବୁଖାରୀରେ ଦରଜ ଅଛି ହଜରତ ଉତବା ବିନ୍ ମାଲିକ୍ ଯେ କି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ଅନସାରୀ ସାହାବାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଯେ କି ବଦର ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆସି କହିଲେ- ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ୍! ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଗଲାଣି । ମୁଁ ନିଜ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନମାଜ ପଢାଉଅଛି, ମସଜିଦ୍ ଯିବା ମାର୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ନାଳ ପଡୁଛ ଯେଉଁଥିରେ ବର୍ଷା ହେଲେ ବଢି ଆସିଯାଉଛି ଯଦ୍ୱାରା ମୁଁ ନମାଜ ପଢାଇବାକୁ ଯାଇପାରୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋର ମନବାଂଛା କି ଆପଣ ମୋ ଘରକୁ ଆସି ଏକ ସ୍ଥାନରେ ନମାଜ ପାଠ କରନ୍ତୁ ଯେଉଁସ୍ଥାନକୁ ମୁଁ ନିଜର ମସଜିଦ୍ କରିନେବି । ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ **ଇନ୍ନଶା ଅଲ୍ଲାଃ** ମୁଁ ଆସିବି ସେ କୁହନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆ ଓ ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ର.ଅ ଏକଦା ମୋ ଘରକୁ ଆସିଲେ ଏବଂ ଘରର କୋଣରେ ନମାଜ ପଢିଲେ । ସାହିର ଆଉ କିଛି ଲୋକ ଆସି (ନମାଜରେ) ସାମିଲ୍ ହୋଇଗଲେ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏକତ୍ର ହୋଇଗଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କହିଲେ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ କାହାନ୍ତି ? ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ହିଁ ଜଣେ କହିଲେ କି ସେ ତ ଅମାନ୍ୟକାରୀ ପାଲଟିଯାଇଛନ୍ତି । ଅଲ୍ଲାଃ ଓ ରସୁଲଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରେମ କରୁନାହାନ୍ତି । ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ ଏପରି କୁହ ନାହିଁ କ'ଣ ତୁମେ ଦେଖୁ ନାହଁ କି ସେ କଲମା ପାଠ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାଜନ ଲାଭ କରିବାର ଅଭିଳାଷ ଅଟନ୍ତି । କହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କହିଲେ ଅଲ୍ଲାଃ ଓ ତାଙ୍କ ରସୁଲ୍ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଭଲ ରୂପେ ଜାଣନ୍ତି । ତାପରେ ସେ କହିଲେ ଆମେ ତ ତାଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ଓ ଶୁଭ କାମନା ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଦେଖୁଅଛୁ । ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ସମ୍ଭବତଃ ହୃଦୟର ନମ୍ରତା ଯୋଗୁଁ ସେ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କୁ ଇସଲାମର ପ୍ରଚାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଇସଲାମର ନିକଟବର୍ତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ବାନ୍ଧିଥିଲେ ତେଣୁକରି ସାହାବାମାନଙ୍କ ମନରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଭ୍ରମ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।

ହଜରତ ଅନସ ବିନ୍ ମାଲିକ୍ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ହଜୁର ସ.ଆଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହଜରତ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ଙ୍କୁ ଅପଦସ୍ତ କରାଗଲା ସେଥିରେ ହଜୁର ସ.ଆ କହିଲେ **ଲାତସୁବ୍‌ବୁ ଅସହାବି** ଅର୍ଥାତ ତୁମେ ମୋ ସାଥିମାନଙ୍କ ପାଇଁ କଟୁଭାଷା ପ୍ରୟୋଗ କର ନାହିଁ । ହଜୁର ସ.ଆ ତବୁକ୍ ଯୁଦ୍ଧରୁ ଫେରିବା ସମୟରେ ମଦିନାର ଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ ସେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ମସଜିଦ୍ ଜରାର୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓ୍ୱହି ହେଲା । ହଜୁର ସ.ଆ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ ଓ ହଜରତ ମାନ୍ ବିନ୍ ଅଦିଙ୍କୁ ଡ଼ାକି ମସଜିଦ୍ ଜରାର ଯିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ଉକ୍ତ ସାହାବାଦ୍ୱୟ ତୀବ୍ର ବେଗରେ ବନୁ ସାଲିମ୍ କବିଲାରେ ପହଂଚିଲେ ଯାହାକି ହଜରତ ମାଲିକ୍ ବିନ୍ ଦହଶମ୍ଙ୍କର ବସ୍ତି ଥିଲା ସେ ହଜରତ ମାନ୍‌ଙ୍କୁ କହିଲେ ମୋତେ କିଛି ସମୟ ଦିଅ ଯଦ୍ୱାରା ମୁଁ ନିଜ ଘରୁ ଅଗ୍ନୀ ନେଇ ଆସେ । ଅତଏବ ସେ ନିଜ ଘରୁ ସୁଖିଲା ଖଜୁରୁ ଡ଼ାଳରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଆଣିଲେ ତାପରେ ଦୁହେଁ ମସଜିଦ୍ ଜରାର ଗଲେ ଏବଂ ଲେଖାଅଛି ସେମାନେ ମଗରିବ୍ ଓ ଇଶା ମଧ୍ୟବର୍ତୀ ସମୟରେ ସେଠାରେ ପହଂଚି ତାହାକୁ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେଲେ । ହଜୁର ଅନଓ୍ୱର ଅ.ବ କହିଲେ- ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତେକ ଲୋକ ଭୁଲ ମତାମତ ଧାରଣ କରି ବସିଥିଲେ କି ସେ ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ଏପରି କି ସେମାନେ କହୁଥିଲେ କି ସେ ଅମାନ୍ୟକାରୀ ପାଲଟି ଯାଇଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେ ହିଁ ପରେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ଆଦେଶକ୍ରମେ ଅମାନ୍ୟକାରୀମାନଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ହିଁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେଲେ । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଏହି ସାହାବାମାନଙ୍କ ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଆମମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ କି ଆଲ୍ଲାଃଙ୍କର କେଉଁ ପ୍ରକାର ଆଦେଶ ରହିଛି ଏବଂ ତାହାର ଆମେ କିଭଳି ପାଳନ କରୁଅଛେ ।

Khulasa Khutba Juma Huzoor Anwar a.b.a

11th May 2018